

M A K Ó I FÜGGETLEN ÚJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERTSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

Megbukta, inasnak adlak!

Makó, júl. 6.

Igy szólnak homlokukat komoly redőkbe huzva ama érdemes családapák, akiknek fia székundás bizonyítványt visznek haza.

Állapodjunk meg e jellemző, magyaros észjárásra valló és arról tanuskodó kijelentés mellett. A főnti kijelentés egyik oka nemzeti szegénységünknek, elmaradottságunknak, iparnélküliségünknek.

Századok óta megesontodott rossz véleménye az már a magyar családapáknak, hogyha valamelyik fiu nem akar, (vagy nem tud tanulni) azzal ijesztenek rá, hogy: inasnak adlak. S ha urfi megijedvén, nekihasal a száraz, monotontartalmu tankönyveknek, akkor rendjén van a dolog, mert ahhoz senkinek sem lehet szava, ha valamelyik apa a fiából lateiner proletárt nevel erőnek-erejével. De igenis baj van akkor, amikor a szegény gyerkőc a legjobb akarat és a legnagyobb igyekezet mellett sem képes megemészteni a nem mindig bölcs iskolai tudományokat s megbukván, a főntebb vázolt atyai gondoskodás révén valamely iparműhely falai közé kerül.

Agrár-állam nem azért vagyunk, hogy azért iparunk is ne legyen, pláne, amikor — nincs. Amde az ellen való néhány szavunk idejegyezni való, amit a tisztelt székundán dühöngő apák egyetemleg kijelentenek ama végzetes — „csikók” megpillantásakor.

Tulságosan elavult ma már az a nézet, hogy iparosnak csak az menjen, aki nem jól tanult. Ostoba föl-fogás! Hát az iparosnak nincsen előnyére, ha az általános műveltséghez tartozó ismereteknek birtokában vagy? Neki nincsen arra szüksége, hogy képzett legyen? Rá nézve fölösleges az iskola? Mindmegannyi kérdés, amelyre csak oko-

san lehet felelni, azaz: igen. Igenis szükséges, hogy iparosaink művelt emberek legyenek, hogy ne az iskolában elbukott, tanulni nem tudó gyerekekből kerüljenek ki, mert így iparügyünk veszített ügy.

Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy csak tanult ember lehetne iparos, mert nem valljuk azt a tévhitet, mely szerint diploma beszél és nem a valódi tehetség és tudás; — de mindenesetre igazunk van abban, amidőn azt állítjuk, hogy igenis csak haszon háramlanék abból nemcsak egyesre, de ez egész országra, az emberiségre nézve is, ha az ipar munkásai nem csupa iskolából kitesékelt férfiakból kerülnének ki — mint néhány rövid látókörü, ferde észjárású ember gondolja — hanem művelt, tanult ifjakból . . .

Ez azonban a jövő zenéje. Ma nem akad olyan apa, aki — amidőn dédelgetett fia egyszerre csak örömtől kipirult arcát meg be hozza, kezében a világot jelentő érettségi bizonyítvánnyal — azt mondaná fiának: eredi inasnak . . . Ilyen apa nem akad. Aki már lematu- rált — ez az általános magyar föl-fogás — az nem lehet iparos — Magyarországon . . . De a művelt Nyugat az ostoba előítéletekkel már régen szakított ebben a tekintetben s mi messze kullogunk mögötte.

Vajjon el tudjuk-e érni valaha? Vajjon megváltozik-e a magyarok nyakassága — továbbra is szégyen lesz az, ha iskolázott ember iparosnak megy? Nem tudjuk, de csak a magunk élnetlenség- gérői állítunk ki bizonyítványt, ha e rossz szokás lidércnyomása alól föl-szabadulni nem tudnánk!

— **Meghívó.** A makói hagyma és zöldségtermelők alakulóban levő szövetkezetének az előkészítésére kiküldött bizottság tagjait ezuton is kérjük, hogy a holnap (csütörtökön) délután öt órakor a függetlenségi és 48-as III-ik olvasó- kör Uri-utcai helyiségében (Posta- épület, hátul az udvarban) tartandó értekezletre teljes számmal jelenjenek meg. *A vezetőség.*

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest júl. 6.

A képviselőház megalakult a bizottságok már elkészítették jelentéseiket az első javaslatokról, megkezdődik tehát az érdemleges munka. Ezt megelőzőleg azonban még egy formális ülésre van szükség, hogy a bizottságok be- terjeszthessek jelentéseiket, amelyek aztán harmadik napon tűz- hetők napirendre. Ez volt a célja a mai ülésnek, amelyen először foglalta el az elnöki széket *Kabós* Ferenc alelnök. Véletlenül szerdai nap lévén, interpellációk is lesznek. Különben az érdeklődés nem tulságosan nagy.

A petíciók.

Kabós Ferenc alelnök pont tizenegy órakor nyitja meg az ülést. Nyegre László jegyző olvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét, amelyet hozzászólás nélkül hiteles- itenek. Az elnök jelenti, hogy *Sághy* Gyula és *Papp* Elek nyolc- heti, *Földes* Béla hat heti szabad- ságot kér a Háztól. Megadják. Feloivassák a kérvénnyel megtá- madott mandátumok névsorát s a Kuria átiratát arról, hogy *Kele- men* Samu, *Heincz* Hugó és *Föld- es* Béla mandátumai ellen be- adott petíciót visszautasították. *Szabó* István győri helyiérdeklő ügyben interpellációt jegyzett be. Interpellációra napirend után tér át a Ház.

A felirat.

Láng Lajos a felirati bizottság előadója benyújtja a bizottság által elfogadott felirat szövegét.

Felkiállítások: Olvassák fel!

Elnök: A felirat szövege fel fog olvastatni.

Nyegre László jegyző olvassa a feliratot.

A munkapárt válasza.

A képviselőház által kiküldött bizottságnak válaszfelirati javas- lata:

Felséges Császár és Apostoli Király! Legkegyelmesebb Urunk!

A bizalom és öröm, melylyel Felséged hagyományos hódola- tunkat a nagyszámu fontos és sürgős feladat küszöbén fogadni méltóztatott, hálás visszhangra talált lelkünkben.

És amidőn Felséged atyai szí- venek megnyugvásával tekinti a nemzeti közvélemény alakulását és szeretett hazánk békés fejlő- désének és minden irányu meg- erősödésének biztosítékát látja, hű magyar képviselőházában ak- kor teljes varázsában jelenik meg előttünk állami életünk legdrágább és legföltettebb kincse a korona és nemzet áldásos egyetértése.

Felséged óhajának megfelelőleg is egyik legfőbb kötelességünknek

tartjuk, hogy közintézményeink korszerű kiépítésében fokozott munkásságot fejtünk ki.

Vezérünk e részben csak a szabadelvűség lehet, mert annak segítségével valósíthatjuk meg összes nemzeti törekvésünk fő- célját; az egységes magyar állam kiépítését és megerősítését.

Megnyugvással vesszük tuda- másul, hogy felséged kormányá- nak első gondja lesz az állam- háztartás terén a törvényes álla- pot helyreállítása. A pénzügyi egyensúly biztosítása, a pénztári készletek kiegészítése és állami hitelünk megszilárdítása céljából nemcsak a fokozott takarékos- ságot, hanem közjóvedelmünk fej- lesztését is elkerülhetetlennek tartjuk. Az állami háztartás ren- dezett volta és a pénzügyi forrá- sok bősége és biztonsága, melyek állami életünk erejét és büszkesé- gét képezték a múltban, kell, hogy éreztessék áldásos hatá- sukat a jövőben is. Ezeknek bizto- sítására az elkerülhetetlen áldozat- okból nem szabad visszariadni, de a közterhek igazságos és cél- szerű elosztása és helyes közgaz- dasági politika által kell a nem- zeti társadalmat ezek elviselésére képesebbé tenni.

Belátjuk, hogy a már megalko- tott egyenes adó törvények a fennforgó akadályok miatt rögtön- nösen nem léphetnek életbe és ezért megnyugvással várjuk Fel- séged kormányának azt a javas- latát, hogy ezt a reformot mely- nek végrehajtása számos érdeket mélyen érint, a viszonyok által megengedett legkorábbi időpont- ban léptessük életbe. Felséged kormányának azt a törekvését, mely az állami üzemek jövedel- mezőségének fokozására irányul meglelégedéssel vesszük tudomás- sul. Valamint bizalommal várjuk azon kilátásba helyezett intézke- déseket, amelyekkel a kormány közgazdasági életünknek új lend- dületet kíván adni és ezzel az állami jövedelmek természetes növekedését reméli elérni.

Ezen körülmények közt rokons- zenvesen fogadjuk a nyugdíj- ügynek és nevezetesen az özve- gyek és árvák méltányosabb el- látásának elkészítését.

A bankügy rendezése tovább nem halasztható. Elismerve azon nagy szolgálatokat, melyek az Osztrák-Magyar Bank hitelgényei kielégítése és valutánk állandósága és biztonsága tekintetében a múlt- ban tett és méltányolva azon elő- nyöket, melyeket a jövőben is nyújtani képes, nem kívánjuk az önálló bank felállítására nézve fennálló kétségtelen jogunkat ér- venyesíteni, hanem hajlandók vagyunk az Osztrák-Magyar Bank szabadalmának meg- újítására, ha ez a nemzet minden jogos érdekének megóvása mellett eszközölhető. Nem hallgatjuk el azonban, hogy a banküggyel kap-

csotatosan egy igen fontos kérdés vár elintézésre. A legmagasabb trónbeszéd is jelzi a valuta ügy betetőzésének szükségét. A készfizetések felvétele egyaránt életbevágó érdeke a monarchia mindkét államának: annak parancsoló szükség nélkül való halogatása a monarchia prezstizsén, nemzetközi állásán ejt csorbát. Az ország közvéleménye osztatlanul a készfizetések felvétele mellett nyilatkozott, és nekünk azt erélyesen kell követelnünk, annál is inkább, mert azok a feltételek, melyekhez a törvény a készfizetések felvételét köthette, már évekkkel ezelőtt bekövetkeztek s mert annak további halasztása alapján ingatná meg azok véleményét, kik a jegybank közösségét hazánkra nézve előnyösnek tartják.

Sürgős szükségnek tartjuk, hogy a Romániával még a megelőző magyar kormány közreműködésével kötött szerződés mielőbb becikkelyeztessék és nem zárkózunk el attól sem, hogy kereskedelmi viszonyaink a többi balkáni államokkal a nemzeti gazdaság jogos szempontjainak figyelembevételével rendeztessenek.

A konzuli bíraskodásról szóló törvény meghosszabbításához, mint amely fontos feladatának eddig megfelelt készséggel hozzájárulunk.

A Horvát Szlavonországot érintő kérdéseket illetően osztonk Felséged azon reményében, hogy sikerülni fog azokat a magyar kiadó érdekeinek teljes megóvása mellett törvényeink szemmel tartásával is igazság és méltányosság elvei szerint megoldani.

A belügyi reformok terén megoldásra váró nagyfontosságú választójog kérdését, a szabadelvű demokratikus haladás szellemében, az általános választójog alapján késznek vagyunk megoldani, amennyiben a társadalom értelmesebb elemeinek jogos befolyása és a magyar állam egységes nemzeti jellege kellő biztosítékokkal vétetik körül. A magyar nemzet mindig őszinte odaadással állt a szabadelvű haladás szolgálatában, de mindig meg tudta találni azt a határt, a melyet a magyar állam nagy és maradandó érdekei parancsolólag megszabnak.

Midőn a közigazgatás terén kilátásba helyezett egyéb reformokat örömmel várjuk, bizton hisszük, hogy ezek ismét az önkormányzat biztosítása mellett az állami befolyás kellő érvényesülésére és a közhivatali állások biztosítására fognak irányulni. A közigazgatási bíraskodás kiterjesztésében a közigazgatási tevékenység természetes fejlődésének szükségképeni következményét látjuk. Rég érzett hiányt fog pótolni a székesfőváros szervezetének reformja, melyre valóban égető szükség van. Elodázhatatlannak tartjuk a városok szabadabb mozgását és erőteljesebb fejlődését biztosító városi törvény megalkotását is.

Sürgősen megvalósítandónak tartjuk a közvetlenségre és szóbeliségre fektetett polgári perrendet, mely polgári törvénykezésünk terén a jogegységet és egyenlőséget létesíteni és az igazait kereső közönségnek az alapos, gyors és olcsó igazságszolgáltatás előnyeit biztosítani fogja.

Jogéletünkre nézve főfontosságú lesz a polgári törvénykönyv régen előkészített és várt megállapítása, mely az egész magyar jogterüle-

ten a jogegységet betetőző, korszakalkotó jelentőségében súlyosan érzett nagy hiányt fog megszüntetni.

A katolikus autonomia kérdése már rég várja a megoldást s a kormány, mely e nagy művet közmegelegedéssel fogja megalkotni, minden párt elismerésére számíthat.

Osztatlan örömmel fognak tállakozni a népoktatás fejlesztése és ellenőrzése a középiskolák körében kívánatos szervezeti reformok és egyéb felmerült szükségletek kielégítése, nemkülönben az új egyetemnek előkészítése, ezek üdvös és sürgős voltát pártkülönbség nélkül ismeri el az ország.

Abban az erős meggyőződésben, hogy a monarchia nagyhatalmi állása hazánk fejlődésének egyik legfontosabb feltétele, kötelességszerűen foglalkozunk a véderő elengedhetetlennek mutató fejlesztésével mindig azon fentartással, melyet Felséged is szükségesnek tart kiemelni, t. i. az ország anyagi erejét lelkiismeretesen mérlegeljük és a mellett a családfenntartásnak a nemzet fejlődését biztosító érdekeit megóvjuk és a polgári kereset zavartalan működését ne veszélyeztessük. A hadsereg harc képességét lényegesen fogja fokozni ama reformok teljes végrehajtása is, amelyekhez Felséged 1905-ben hozzájárulni kegyeskedett.

Benső megnyugvással fogadjuk Felségednek a külpolitikára vonatkozó kijelentéseit, mely a hármasszövetség erőssége a magyar nemzet egyik legnagyobb elégtétele és büszkesége, mert Felséged bölcsessége mellett mi voltunk annak mindig a legerősebb támaszai.

Felséged ez esztendőben tölti be nyolcvanadik évét. A legmélyebb alattvalói hódolattal eltelt szívünk kimondhatatlan hálával adózik a magyarok Istenének, hogy felségednek ezt a ritka magas kort a testi és lelki épség oly férfiu teljében engedte meg élni, melynél fogva bizton remélhetjük, hogy hű magyar nemzete javára és boldogságára még az évek hosszú során át meg nem fogyatkozott erővel és dicsőségével viselheti áldott fején Szent István koronáját.

Ezen egyszerű, de igaz szívből fakadó fohással fejezzük ki legméltóbban nemcsak a magunk, hanem az egész nemzet érzelmeit. Mély tisztelettel vagyunk császári és apostoli királyi Felségednek legalázatosabb szolgálói Magyar-, Horvát- és Szlavonországnak országgyűlésileg egybegyűlt képviselői.

Elnök: Van-e valami észrevétel?

Felkiállítások balról: Majd lesz! (Derűtlenség.)

Elnök: Annak idején napirendre fog tüzetni.

Hegedüs Loránt a pénzügyi bizottság előadója betérjeszt az indennitásról szóló jelentést.

Elnök: Annak idején napirendre fog tüzetni.

Baró Solymossy Ödön a véderő bizottság előadója betérjeszt az ujoncjavaslatokra vonatkozó jelentést.

Elnök: Napirendre fog tüzetni. Ezzel a napirend ki van merítve. Javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését pénteken délelőtt tíz órakor tartsa, melynek tárgya a

felirati javaslat legyen. (Helyeslés). Következik az interpelláció.

Szabó István (nagyzsámoly) interpellál a Csallóköz árvízmentesítése tárgyában és kormányintézkedést sürget.

Elnök: Az interpelláció kiadatik a földmivelésügyi miniszternek. Ezzel az ülés háromnegyed tizenkét órakor véget ért.

NAPI HIREK.

— **Tanárok gyűlése.** Az országos középiskolai tanáregyesület tegnapelőtt és tegnap tartotta az évi rendes közgyűlést Nagyváradon. A közgyűlést különösen érdekessé tette a titkári jelentés, mely a legvégső elkeseredés hangján emlékezik meg arról a sok méltatlanságról, mely a tanárságot lépten nyomon éri. Kijelenti előadásában **Székely István** dr. titkár — a közgyűlés zajos helyeslése közepette, — hogy ha a sok bajon sürgősen nem segítenek, a tanárság súlyos következményekkel járó elhatározó lépésre szánja el magát. E kijelentésnek az éle azon mellőzés ellen irányul, melyben a tanárokat a fizetési osztályokba való sorozásnál részesítik akkor, mikor sokkal kevesebb kvalifikációju és sokkal könnyebb s jelentéktelenebb munkájú tisztviselőket előbők helyezik. — A közgyűlésnek rendkívül érdekes jelensége volt még az is, hogy a konvenció minisztérium most ezen a tanári gyűlésen képviseltette először a katonai tanintézeteket is. Az ország összes katonai iskolái képviselve voltak. Ebben a jelenségben a katonai szellem közeledését látják a modern civil szellem felé. A közgyűlésen a makói főgimnázium tanári kara képviselőiben **Madzsar Gusztáv** igazgató, **Barczán Endre**, **Gebe Mihály** és **Abaffy Béla** vettek részt, a kik ma délután érkeztek vissza Nagyváradról.

— **Polgármester és főmérnök.**

Ugy látszik, hogy a városnak ez a két főtisztviselője nem a legjobb viszonyban élnek egymással. A főmérnöknek állítólag meg van az a joga, hogy magán-gyakorlatot is folytathat. A polgármester azonban tapasztalta az elmúlt évben, hogy a mérnöki hivatalban nagyon lassan készülnek a dolgok, ezért a főmérnököt utasította a hivatalos órák betartására. A főmérnök ebben az intézkedésben magángyakorlatának az eltöltését látja s az állítólagos tilalom folytán a saját állítása szerint 2000 korona kárt szenvedett, ezért 2000 korona megtérítését a várostól kéri. Ilyen kérelem még nem feküdt a képviselőtestület előtt és a magunk részéről elég alaptalannak találjuk. Különben bárkit is perel a főmérnök, ha bebizonyosodik, hogy hivatalában valóban lassan mentek az ügyek, joga, sőt kötelessége volt a polgármesternek a magángyakorlatában korlátozni a főmérnököt. Mert elvégre is mégis csak első sorban a város hivatalnokai kell, hogy legyenek a főmérnök s csakis a városi ügyek végzése és jól, rendesen végzése után van jussa ahhoz, hogy magánosoknak is dolgozzék. Ez nemcsak jog szerint van így, hanem természetes is. Különben pedig az igazság az, hogy a polgármester nem tiltotta el a főmérnököt a magángyakorlatától, csak éppen a hivatalos órák betartására követezte tőle.

— **Mértékhitelítő vizsga.** A makói állami adóhivatalnál pénteken tartják a hordójelző szakvizsgát Geller Béla műszaki tanácsos elnöke alatt. Vizsgáznifognak: **Erdei János** makói, **Sós Károly** mezőlegyesi és **Márton Károly** nagylaki lakosok.

— **Helyettesítés.** **Galambos Ignác** dr. polgármester ma a szabadságra ment **Péter László** adóhivatali iktatót **Szűcs László** irnokkal helyettesítette.

— **Gyors telefonszolgálat.**

Fenntartással közöljük a következő érdekes esetet. — Tegnap egy helybeli kereskedő délelőtt 9 órakor telefonösszeköttetést kért Budapesttel — fél 11 óráig azonban hiába várt — kapta magát tehát és beutazott Szegedre, így remélvén gyorsabb összeköttetést kapni. Ez sikerült is neki Szegeden. Délután 1 óras gyorsmotorral visszaérkezett, de a hívott szám Makónak még ekkor se jelentkezett. Hát így bannak a makói telefonközponttal és a helybeli előfizetőkkel és mondják aztán, hogy kereskedőink panaszai nem-e jogosak?

— **Megzavart gyászmenet.** A makói izr. temetkezési egyeslet ma délelőtt panaszt emelt **Nedelkov Mihály** mészáros ellen, mert ez egy gyászmenet alkalmával biciklijével a gyászkocsit vívó lovak elé rohant, melytől a lovak megijedtek és elragadták a gyászkocsit. A koporsó is majd leesett. **Nedelkov** ellen megindították az eljárást.

— **Mikor bélyegmentes a költségvetés?**

Erdekes határozatot hozott nem régen a közigazgatási bíróság. Kimondotta ugyanis, hogy az iparosok, vagy kereskedők részéről bizonyos tárgyak elkészítésére, vagy szállítására benyújtott költségvetések, ha azokat az illetékes hatóság fölszólítására és annak csak tájékoztatására küldötték be, de még mielőtt az illetékes hatóság elhatározta volna a tárgy megszerzését, tehát a költségvetés a megrendelő előleges tájékoztatására szolgál — ebben az esetben költségvetésre bélyeget nem kell ragasztani.

— **Szolgai állás.** A polgári leányiskolánál halálozás folytán, megürült szolgai állásra a pályázati kérvényeket folyó hó 10 ig kell beadni az intézet igazgatójához.

— **Uj szer a rákbaj ellen.**

Rómából jelentik: Egy **Sichera** nevű fiatal tanár a római orvosok egyesületének új gyógyító eljárását mutatót be a rákbaj ellen. Az eljárást előbb állatokon s azután embereken próbálta ki bámulatos eredménnyel. Az összes esetekben oly betegkről volt szó, akiknek baja már a legelőrehaladotabb stádiumban volt. A tudós társaság nagyon kedvezően fogadta a fiatal tanárt.

— **Július 1—15 eső, 16—31 meleg.**

Itt van július. A fürdőzések ideje, a legmelegebb nyári hónap. Az idén azonban a meleg mellett változatos időjárást is jósol Meteor ekképen: A június 30 iki változási nap volt, különösen a július 2 iki hatáskörében újra változatossá válik az időjárás, a sűrűn egymásra következő változási napok ismét jobban érvényesítik a csapadékok, amely az indiai nyári esőzések hatása alatt nagyobb mérvben is kifejlődhetik július első felében. Július hónap változási napjai 4, 5, 6, 8, 13, 14, 16, 22, 29 és 30-ára esnek. Amelyek közül a leg-

erősebb hatása 4, 13, 16 és 29 ére esnek. A sűrűn egymásra következő változási napok a hónap első felében változó jellegű időjárást ígérnek. Eleinte hűvös, majd csapadékos és pedig szeles, esetleg viharos jelleggel, amely utóbbi egész a hónap közepéig benyulik, úgy, hogy inkább csak a 16-iki változási nap ígér állandóbb száraz meleg időt, segíti ebben a 19-iki és 22-iki változási nap, míg a 29 és a 30-iki ismét a hűvös, csapadékos jellegű állítja vissza, ami azt mutatja, hogy július hónapnak inkább csak második fele hoz kellemes nyári időt.

— Tűz. Ma délután 3 óra tájban néhányat kondított a belvárosi református ó-templom tornyának harangja. Az óriási szél miatt mindenkit nagy aggodalom fogott el és rémülten kiáltották az emberek, hogy:

— Tűz van! Ég a Teitsch féle fatelep! A Löwinger fatelepe ég!

A nagy füstgomoly tényleg a Szegedi utcáról látszott felemelkedni. Mindenki rohant a veszedelem színhelye felé. Szerencse azonban, hogy egyik fatelep sem gyuladt ki, hanem a Vizes-utcán a Teitsch féle fateleppel szorosan határos Nagy György István hentes mesternek istállója gyuladt ki. Még jó, hogy ez az istálló cseréppel volt fedve, így a tűz nem harapódzott el gyorsan. Ez alatt megérkeztek teljes felszereléssel a tűzoltók, kik a polgárok segítségével megfékeztek a bős elemet, mely ez alkalommal oly nagy veszedelemmel fenyegette Makóvárosát.

— Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Szabó Imre 80 éves, Selmeczi Juliánna, Molnár Imréné 27 éves korában.

dr. Erdélyi M. Mihály ügyvédi irodáját

Szegedi-útca 15. sz. alatt
(Lakatos-féle ház, Páva-utca sarok)

megnyitotta.

— Telefon-szám 106. —

A Gazdasági Népiskola
Igazgató sága
**irni-olvasni tudó percentes
vagy hónapszámú áruló
asszonyt vagy férfit**
keres. Közlebbiek megtudhatók az Igazgatóságnál.

Szabó Mihály kiadja

a Dáli-ugarban levő
**18 katasztrális
hold földjét**

vetemény
alá egy évre.

Értekezhetni a helyszínen.

— Tanya-szám 74. —

Vigyázat! Vigyázat!

Jön a kánikula.

Makó, jul. 6.

Most kérem kánikula van és az éjjel megfagyott a határban az a drótostót, aki tavaly is megfagyás útján jutott a menybe és a — lapokba.

Drótostótok fogyása idején — nehogy korán jöjjön — régi szokás szerint megindul a rendelet-lavina arról, hogy meleg van és hogy jó lesz vigyázni tüzre vízre, jóegészségre és más egyébre.

Természetes hát, hogy az első drótostót álfagyással együtt — egy kánikulai rendelet érkezett Makóra. A rendeletet a belügyminiszteriumból küldötték és a tartalma egyenesen szenzációs.

— Nincs jég, mondja az olvashatlan aláírású miniszteri tanácsos és pedig azért nincs, mert enyhe volt a tél. Jég, az nincs, — folytatja szellemesen a rendelet segédfogalmazó díjtalan miniszteri fogalmazó gyakornok jejjölt, — ellenben meleg lesz és gyorsan romlik minden. A miniszteriumi fogalmazástól kezdve a két hét óta friss bárányhusig minden.

A fogalmazáson bajos segíteni, de az élvezeti cikkek megromlását könnyű megakadályozni, — véli és helyesen véli a stíluskötél-táncos így:

A városok fordítsanak különös gondot arra, hogy a piacra kikerülő élelmicikkek mindennap megvizsgáltsanak s a kifogásolhatók nyomban elkoboztassanak, megsemmisíttessenek, terjesztőik pedig szigorúan megbüntettessenek.

Ha a miniszteri leirat felett általános és részletes vitát lehetne kezdeni, akkor indítványoznánk, hogy a szövege miatt a „szerező”-t szigorúan büntessék meg. De így csak megállapítjuk, hogy a város eleget fog tenni a miniszter óhájának és a piaci kofákra még rosszabb idők következnek.

Gyilkos gyermekek.

Két fiu megölt egy leányt.

július 6.

Hihetetlennek hangzó gyilkosság híre érkezett a magyar határhoz közeli ausztriai Felsenfeld községből. Két apró, éretlen fiu megölt egy három és fél éves leánykát. A megindított vizsgálat fogja megállapítani, hogy mi volt a mozgató rugója ennek a szörnyű esetnek.

Most, június 23-án történt a dolog, közel a magyar határhoz, az ausztriai Felsenfeld községben. Évtizedek óta ott él Tancos György suszter, akinek, leánya révén, unokája a kilenc éves Gáspár Alajos.

A kis Gáspár Alajos apja Szombathelyen volt suszter, ezelőtt négy évvel vándorolt ki Amerikába, az anyja akkor Felsenfeldbe költözött, két évvel ezelőtt pedig az ura után ment s így Gáspár Alajos Felsenfeldben a nagyapjánál maradt. A második iskolát végezte most júniusban.

Június hó 23-án délelőtt a kis Lojzi kiment a Katzl-Bach hoz, a

felsenfeldi „macskapatak” partjára játszani. Ott találta kis cimboráját, a nyolc éves Hirmann Ferencet, egy felsenfeldi földmives 8 éves fiát. Kitepett hozzájuk a faluvég egyik házából a három és fél éves Mária Kohl is.

A gyerekek egy ideig együtt játszottak. Homokból várat építettek. Egyszerre összevesztek és állítólag Hirmann Franci lett volna az, aki indítványozta, hogy dobják Marit a patakba. A fiuk meg is ragadták a csöpp kis leányt, a patak hidjára — egy gyalog palló — hurcolták s ott két méterről beledobták a vízbe. Mari elmerült, majd felbukkant s talán megszánták a gyermekek, mert utána ugrottak s kimentették.

— Sok vizet ivott a Mária.

— Ki kellene belőle eresztetni.

Mindez, rögtöni vallatás után, a csendőrmester jegyzőkönyvbe. Hirmann Ferenc volt ismét, aki azt proponálta, hogy a víz a hasában van a Márinak, hát a hasából kell kieresztetni.

— A bicskáddal csinálj lyukat a hasán.

Gáspár Alajos elővette tizen-négy centiméternyi bicskáját s a csöpp gyermek szoknyácskáját felhajtván: beledöfte a kést.

Erre magához tért Mária és rettenetesen visított. Megijedtek a gyerekek, a vér látása a vad állati ösztönöket ébresztette fel bennük. vagy talán mind a kettő közre játszott, nekiestek Márinak és elnyiszálták a nyakát.

A kis gyermek elvérzett, ott maradt a tűz alatt, a patak partján, a gyermekek elbujtak. Arra menők találták meg a meleg holttestet s a csendőrség előkerítette a két kis gyilkost.

Hirmann Ferencet elszállították Marburgba, Gáspár Alajost pedig, miután magyar illetőségű, Szombathelyre vitték. Onnan felküldték tegnap Budapestre, az állami gyermekmenhely pszichológiai osztályára, ahol Fischer főorvos, pszichiáter és Dórayné, Moravesik tanár klinikájának gyermeklaboratóriumi vezetője fogják a borzalmas eset szomorú kis hőstét megfigyelni.

Egy újságíró felkereste a kis gyilkost. Szőke, fekete szemű fiu. A koponyája hátul erősen kicsücsösödött, szápadlása feltűnően boltozott, de legfőképpen ajkai mutatnak csak abnormis egyéniségre. Rendkívül kegyetlen keskeny száj s az alsó ajak szélébe kissé jobbfelé huzódó, hosszukás mélyedés mindkét oldalon.

A fiu csak németül ért már. Egész svábosan beszél.

— Miért haragudtatok a Máriára? — kérdezte az újságíró.

— Mert belecsapott a várba.

— Sárból vagy homokból volt a vár?

— Homokból.

— Nem szeretted te a Máriát? Nem volt jó kis leány?

A vállát vonja, aztán szól:

— A Franci sohase állhatta.

— Miért fogadtál szót a Francinak?

— Nekem volt késem.

— De hát miért tetted? Nem tudtad, hogy akkor meg fog halni Mária?

Erre nem bir senki feleletet kapni Gáspár Alajostól.

Most a fiun megfigyeléseket és méréseket fognak teljesíteni.

Regény.

Képek a szabadságharcból.

Irtó: egy volt 48-as honvédtüser.

(18)

Két menvegző.

S ennek is meg van a története, miért akarták a szülők az Etelka nevűt. Az anyja, illetve nagyanya bár a beállott körülményekkel kibékült és el kellett néznie leányának mint falusi mesternének szűk társadalmi körre szorított helyzetét, még is hogy egykor a kis Etelka unokájával legyen kárpótolva leányának egyszerű helyzetéért, férjét reá birta, hogy megtakarított tőkepenzüket a kis unokának adják vagy hagyományozzák, hogy így a gazdag — bár tanító leánya — az anyja által ott hagyott hotvolé világba ismét vissza származ-zék.

A kis Etelka 20.000 pengő — az az 50.000 váltó forintnak (akkori számítás szerint) — volt a várományosa.

Géza és felesége az öreg szülőknek ebben a bogaras intézkedésében mindazáltal megnyugodtak, hisz gyermekük boldogsága volt egyuttal az övék is.

Etelka mint iskolamester felesége, bár szerette Gézát, még is később kis körnek érezte azt a szerény iskola lakot s azt a társaságot, a melyben mozgott.

A község zsidó korcsmárosnéja, egy asztalos és a falu kovácsának felesége váltak ki csupán, kik jogot formáltak a mesterné asszonyom társaságában megfordulni.

S bár elég előzékenységet tanusított az említettek társaságában, még sem elégitette ki az ő művelt lelki világát.

Férje, Géza egyuttal a falu notáriusa is lévén, örökké a falu előljáróival s más ügyes-bajos felekkel léven elfoglalva, a nap legtöbb óráján kis leánya volt az egyedüli szórakoztatója; így bizony nem csoda, ha néha hetekig elmaradt szüleinél, kiknél kis leánykájával együtt feltalálta azt az uri kényelmet, a mit otthon megszokott.

X.

E közben eltelt két év és a haza látóhatárán nem csak borus hanem háborus felhők kezdtek tornyosulni.

(Folyt. köv.)

